

DUTCH A2 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
NÉERLANDAIS A2 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
NEERLANDÉS A2 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Thursday 13 May 2010 (afternoon)
Jeudi 13 mai 2010 (après-midi)
Jueves 13 de mayo de 2010 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Section A consists of two passages for comparative commentary.
- Section B consists of two passages for comparative commentary.
- Choose either Section A or Section B. Write one comparative commentary.
- It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- La section A comporte deux passages à commenter.
- La section B comporte deux passages à commenter.
- Choisissez soit la section A, soit la section B. Écrivez un commentaire comparatif.
- Vous n'êtes pas obligé(e) de répondre directement aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le souhaitez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- En la Sección A hay dos fragmentos para comentar.
- En la Sección B hay dos fragmentos para comentar.
- Elija la Sección A o la Sección B. Escriba un comentario comparativo.
- No es obligatorio responder directamente a las preguntas de orientación que se incluyen, pero puede utilizarlas si lo desea.

Kies deel A of deel B.

DEELA

Analyseer en vergelijk de volgende twee teksten.

Behandel de overeenkomsten en verschillen tussen de twee teksten en hun thema(s). Geef daarbij tevens commentaar op de manier waarop de schrijvers gebruik maken van elementen als structuur, stemming, beeldspraak en andere stijlelementen om hun bedoelingen duidelijk te maken. De richtvragen kun je gebruiken als startpunten voor je commentaar. Het is niet verplicht om ze direct te beantwoorden.

Tekst 1

De wereld een huiskamer

De mobiele telefoon of gsm heeft in korte tijd het straatbeeld ingrijpend veranderd. Van vijf, zes jaar geleden herinner ik me de lichte schrikreactie als iemand die duidelijk in z'n eentje over straat liep of achter je fietste, ineens een verhaal begon af te steken.

5 Een zwerver of een ontsnapte halvegare? Alleen mensen met een steekje los praten immers hardop in zichzelf. Inmiddels kijkt niemand meer op van zulke mensen in de openbare ruimte. Er wordt echter nog wel gebakkeleid over het volume. Mensen praten te hard in hun gsm en dat werkt ergernis, zeker in besloten ruimtes als treinen, wachtkamers en winkels. Die ergernis is vreemd. Als het louter zou gaan om de hoeveelheid decibellen, zou je verwachten dat het niets uitmaakt of iemand mobiel belt of dat hij zit te praten met iemand die naast hem zit. Het maakt
10 echter wel degelijk een verschil.

Blijkbaar steekt het gedrag meer nog dan het geluid. Om dat te begrijpen is het voldoende om zich een scène voor de geest te halen waarin een jonge vrouw (meestal zijn het jonge vrouwen) aan de kassa boodschappen afrekent, terwijl ze ondertussen via haar gsm lustig doortettert en giebelt met haar vriendin. Op dat moment wordt de caissière behandeld als een automaat, die geen menselijke
15 egards als “alstublieft, dankuwel en nog een prettige dag” nodig heeft. Onbeleefd en schaamteloos inderdaad, omdat privébesognes voorrang krijgen boven de minimale omgangsvormen die het openbare leven vereist.

Iets van diezelfde schaamteloosheid zit ook in het openbaar mobiel bellen. Het is maar een zwakke echo van de niet-menselijke bejegening van de caissière, desondanks steekt het,
20 omdat de beller de openbare ruimte annexeert. Hij heeft geen aandacht voor zijn omgeving en gaat op in zijn privéleven. Stiekem vinden omstanders dat toch storend, terwijl ze zich niet gepikeerd voelen als mensen in bijvoorbeeld de trein zich afzonderen met een boek of met een andere passagier praten. Waarom?

Mobiel bellen is, denk ik, net iets demonstratiever. Straalt meer lak aan de omgeving
25 uit. Bestempelt de winkel, de straat, de trein tot verlengstuk van de eigen woon- en werkkamer. Deze gebruiker van de openbare ruimte acht zich soeverein; de een is aan het neuspeuteren, de ander aan het bellen, en op een gegeven moment gaat dat misbruik tegenstaan.

Beatrijs Ritsema, *De wereld een huiskamer*, bewerkte column uit de rubriek “doen en laten” uit het Nederlandse weekblad, HP | DE TIJD (13 oktober 2006)

Tekst 2

Met opzet spugen naar je medemensen

Bellen bij de kassa, spugen of met je tas in bus of trein een lege plek bezet houden. Volgens SIRE, de Stichting Ideële Reclame, is dit asociaal gedrag. In maart 2009 begon SIRE hiertegen een advertentiecampagne. Die berust op de veronderstelling dat dit gedrag meer ondoordacht dan kwaadaardig is en dat een vriendelijk geheugensteuntje mensen er wel weer aan zal herinneren beleefd te doen. De stichting hoopt dat mensen zo meer rekening houden met elkaar. Is dit een realistische veronderstelling?

Sommige ergerlijke en zelfs gevaarlijke gedragingen zijn inderdaad alleen maar ondoordacht. Ik hoorde laatst van een politieagent dat het beste wat je als automobilist tegen een bumperklever* kunt doen, gewoon afremmen is. Zowat de helft van de "klevers" is gewoon niet geconcentreerd. Wie afremt, maakt hen meer bewust van zichzelf en dan houden ze wel op.

Maar er zijn twee zaken die de doelmatigheid van de SIRE-campagne zullen beperken. Ten eerste wordt ons gedrag, ons doen en laten in het dagelijkse leven sterk beïnvloed door onze opvoeding. Als ik opsta wanneer iemand binnenkomt, denk ik niet: zal het deze persoon genoeg doen als ik opsta om hem te begroeten? Nee, ik heb van mijn

30 moeder geleerd dat het zo hoort. Ik zou me diep van binnen onbehaaglijk voelen als ik niet zou opstaan.

De tweede reden is dat heel wat asociaal gedrag niet onbewust maar bewust is. Als ik mensen op straat zie spuwen, dan denk ik in het algemeen niet dat ze vatbaar zijn voor het argument dat hun gedrag esthetisch onaangenaam voor anderen is en onhygiënisch op de koop toe. Wat ik wel zie, is dat ze geen bemoeienis dulden; spugen is voor hen wat plassen tegen een boom is voor een hond: afbakening van territorium. De wereld is van mij, met alles erop en eraan.

Ik kwam laatst in een boekwinkeltje. De radio stond keihard aan met vreselijke rapmuziek, afgewisseld met gladde praatjes. "U moet dit niet verkeerd opvatten," zei ik tegen de jonge vrouw bij de kassa, "maar dit is volgens mij niet de juiste muziek voor een boekwinkel." "Oh, mij stoort het niet," zei ze. "Ik vind het juist leuk." "Maar de klanten," zei ik, "die vinden het misschien wel niet leuk. Misschien zou stilte wel het beste zijn. Misschien hoeft er wel helemaal geen muziek aan te staan." "Maar ik ben hier achtenhalf uur per dag!" zei ze op hoge toon.

Achtenhalfuur zonder rapmuziek! Kan een mens nog meer tekort worden gedaan?

Theodore Dalrymple, *Met opzet spugen naar je medemens*, bewerkt informatief artikel uit NRC Handelsblad, woensdag (8 april 2009)

* bumperklever: automobilist die te dicht achter de voorgaande auto rijdt

- Beide teksten gaan over antisociaal gedrag. Ze hebben ook dezelfde verklaring voor dat gedrag. Wat is die verklaring?
- Op welke manieren kan tekst 2 gezien worden als een vervolg op tekst 1?
- De cartoon boven tekst 2 kan ook gebruikt worden boven tekst 1. Waarom?
- Tekst 1 wordt in de bronvermelding gezien als een column en tekst 2 als een informatief artikel. Toch bevat tekst 2 ook kenmerken van een column. Beschrijf enkele van die kenmerken.

Blank page
Page vierge
Página en blanco

DEEL B

Analyseer en vergelijk de volgende twee teksten.

Behandel de overeenkomsten en verschillen tussen de twee teksten en hun thema(s). Geef daarbij tevens commentaar op de manier waarop de schrijvers gebruik maken van elementen als structuur, stemming, beeldspraak en andere stijlelementen om hun bedoelingen duidelijk te maken. De richtvragen kun je gebruiken als startpunten voor je commentaar. Het is niet verplicht om ze direct te beantwoorden.

Tekst 3**Tot ziens in Portugal**

De laatste keer dat we elkaar ontmoetten, viel op donderdag 17 april 1997. Na afloop van de première van de aangrijpende solo-uitvoering door Tom van Bauwel van “De schipbreukeling” van Benno Barnard. “De titel,” aldus de programmabrochure, “is een metafoor voor wie we zijn: schipbreukelingen aangespoeld in een toevallige stad. Ter afsluiting van ons kleine onderhoud, zei hij tegen mij: “Tot ziens in Portugal.”

Herman was in een allerkeurigst pak gestoken, zijn schoenen glansden zoals zijn brillenglazen en haarloze schedeldak. Hij zag eruit als de aangeklede dood: mager als een skelet, vaalbleke huid, de ogen dof. Links hanteerde hij een bolvormig glas rood bier, rechts de sigaret, zodat enig geharrewar ontstond bij het handendrukken. Zijn dunne hand was koud als een voorwerp uit de diepvries. Algemene indruk: hij was moe, hij leek te zijn uitgedoofd.

Een keer eerder had ik hem zo meegemaakt: op 11 maart 1995 in Brussel, na de bekendmaking van de winnaars van De Gouden Uil: de eerste keer dat deze Vlaamse literaire prijs werd uitgereikt. Hij en ik zowel opgewekt als stijf van de zenuwen. “Natuurlijk krijg jij die uil,” zeiden we tegen elkaar. Niet Herman, maar mij viel De Gouden Uil ten deel. Mijn blijdschap werd overschaduwd door zijn teleurstelling. Die was hem aan te zien. Zijn gezicht wit als papier, de mond in een naar een treurgrimas neigende heldhaftige glimlach, de ogen starend en confuus. We omhelsden elkaar woordloos. Ik vond het oprecht en uitermate rot voor hem, zo geslagen en geblutst als hij zich stond groot te houden.

In Portugal was “Verhelmo Decantado” verschenen, wat, als het goed is, “Bezonken rood” betekent. Onder auspiciën van het Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds zou van woensdag 21 tot zondag 25 mei te Lissabon een manifestatie worden gehouden ter promotie van de “Literature Contemporanea da Flandres e dos Paises Baixos”^{*} Ook Herman en ik zouden daaraan deelnemen. Ik berichtte echter het feestcomité dat ik om persoonlijke reden van het snoepreisje afzag. Op 22 mei, donderdag, nog geen etmaal in Lissabon, klapte Herman er op straat in elkaar en weg was hij. Schipbreukeling in een toevallige stad. Drieënvijftig jaar, vier jaar jonger dan ik. Toen ik het een paar uur later hoorde, aan mijn werktafel, uitzicht op de bloeiende tuin in de zon, zag ik Herman de Coninck voor me zoals ik hem amper een maand tevoren voor het laatst had gezien, zo moe, zo mager. “Tot ziens in Portugal.”

Jeroen Brouwers, *Persoonlijke herinneringen*, bewerkt artikel (8 november 2006), <http://www.hermandeconinck.be/hommages-brouwers.php>

^{*} “Literature Contemporanea da Flandres e dos Paises Baixos”: Hedendaagse literatuur van Vlaanderen en Nederland

Tekst 4

Herman de Coninck¹

- Zoals de zee, zei je, zou het komen, het nu
en nu is het nu daar
en jij hier.
Elke regel van jou voorspelde.
5 Vormen, zei je, worden wormen.
- Je liep naast mij, ik vroeg:
“Heb je nog kunnen slapen?”
Je zei: “Ja. Nu ja, nee.”
Nog vijf stappen samen.
10 En toen nam iemand mijn arm
en ik keek niet meer achterom.
En toen lag je op de stoep van Portugese steentjes
en luisterde Anna² naar je sterven
en toen legde iemand drie gele anjers op je borst.
- 15 Nu spelen de woorden zonder hun meester.
Jij, bleker dan je sigaret,
jij, de roetzwarte streep van je wenkbrauwen
en de doorrookte tonen van je stiltes.
- En wij met jouw gedempte flarden
20 in jouw en onze tijd op aarde.

Hugo Claus³, *Herman de Coninck*, uit: *Wreed Geluk*, verschenen in *Nieuwe Wereldtijdschrift*, jaargang 14
(november/december 1997)

¹ Herman de Coninck: auteur
² Anna Enquist: auteur
³ Hugo Claus: auteur

- In beide teksten bewijzen de auteurs eer aan de Vlaamse auteur Herman de Coninck, die in 1997 overleed in Lissabon, Portugal. Welke overeenkomsten laten de teksten zien met betrekking tot zijn uiterlijk en zijn persoonlijkheid?
- In beide teksten lijkt de dood van De Coninck geen verrassing te zijn voor de auteurs. Welke aanwijzingen kun je hiervoor in de teksten vinden?
- In tegenstelling tot tekst 3 verwijst het gedicht ook naar de algemene thematiek van zijn literaire werk. Wat lijkt die algemene thematiek te zijn en hoe past die bij tekst 3?
- Wat betekent “jouw gedempte flarden” in de laatste strofe van het gedicht en hoe komt de inhoud van die strofe terug in tekst 3?